

НАСТІЛЬНА ГРА “ЗАГАДКОВЕ ПОЛЕ”

Тиждень 5 “Якби речі говорили”, урок 23

Обладнання і матеріали: підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 122-123, розмальовка “[Знайди риму](#)”, [картки із загадками](#), роздрукована з додатковою інформацією про настільні ігри “[Історія настільних ігор](#)” (можна почепити на дошці в класі).

МЕТОДИЧНИЙ КОМЕНТАР

Навіщо на уроці української мови та читання грати в настільну гру? Для дітей це чудова можливість попрактикуватися в організації спільної діяльності й комунікації. Саме це є одним із найважливіших завдань, які ми реалізуємо у своєму житті за допомогою мовлення. І саме цього ми маємо навчити дітей у початковій школі.

Учителю може здаватися, що діти, які в тиші сам на сам виконують чергову письмову вправу з підручника, ефективно навчаються корисних речей. А насправді ціннішою для дитини є галаслива гра в групі однолітків, де потрібно домовитися про правила й слідкувати за їхнім виконанням.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Рефлексія

Наприкінці тижня варто згадати, що цікавого запам’яталось учням з уроків української мови та читання. Можна записувати всі цікавинки на дошці у вигляді піктограм. Запропонуйте учням погортати сторінки підручника с. 32–37 та відповісти на запитання.

Запитання до дітей

- Які завдання вам сподобалися найбільше? Які ви хотіли б повторити ще?
- Яке завдання було складним? Які емоції ви відчули, коли з ним упоралися?
- Які нові слова ви зустріли в текстах і запам’ятали?

Варто почепити нові слова на дошці, щоб раз у раз діти читали їх мовчки. (Можна назвати такий вид роботи “Осінній словничок”: після кожного уроку чіпляти на дошку нові слова, а наприкінці осені полічити їх кількість).

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Діти вставляють пропущені букви в скоромовку — “Лізе далечен...ко равлик-равличен...ко”. Перепишують її у зошит. Тричі повторюють скоромовку у швидкому темпі, розказують одне одному.

2. Учні з’єднують слова, що римуються (див. розмальовку “[Знайди риму](#)”).

НАСТІЛЬНА ГРА

1. Підготовча бесіда

Запитання до дітей

- Чи любите ви настільні ігри?
- Чи є у вашій сім'ї традиція грати в ігри?
- Які настільні ігри ви знаєте?
- Хто хоче принести гру до класу, розповісти правила та пограти з друзями?
- Чи легко вам визначати, хто перший ходитиме в грі? Якими способами ви користуєтеся?
- Як іще гравці можуть домовитися про черговість ходів, окрім лічилки? *(Поступитися; ходити за алфавітом; хто зможе простояти довше на одній нозі — той і перший тощо. Пропозиції дітей можуть стати справжнім відкриттям для вчителя).*

2. Ознайомлення з ігровим полем і правилами гри

А. Об'єднання в команди по 3-5 гравців. Можна дати дітям можливість об'єднатися у команди за власним бажанням або зробити це за допомогою жереба.

Б. Створення атрибутів для гри. Відкрийте підручник на с. 122-123, розгляньте поле та прочитайте розділ "Підготуйте". Можна виготовити гральний кубик власноруч. Фішками можуть слугувати гудзики, квасоля, фігурки з кіндерів або зліплені з пластиліну. Учитель роздає командам [картки із загадками](#).

В. Прочитайте розділ "Правила гри" та обговоріть у групі. З'ясуйте все незрозуміле. Якщо треба, покажіть приклад початку гри фронтально.

Г. Обговоріть із дітьми правила поведінки під час гри. Для формулювання правил учитель ставить запитання, а також діти можуть запропонувати свої.

Запитання до дітей

- Як варто поводитися, щоб не заважати іншим командам? *(Говорити пошепки, щоб не заважати грати іншій команді).*
- Що робити, якщо тобі незручно рухати свою фішку, не видно поля? *(Не штовхатися, а поле розмістити так, щоб усім було зручно).*
- Що робити, якщо хтось виграв? *(Не звинувачувати інших у програві).*
- Що робити, коли учасники групи не можуть дійти спільного рішення? *(Якщо є запитання – підняти руку, щоб учитель підійшов).*

Г. Проведення гри. У цей час вчитель спостерігає за роботою груп, за потреби допомагає, підтримує.

Д. Коли група закінчує гру, треба допомогти дітям обговорити її.

Запитання до дітей

- Чи задоволенні ви спільною грою? Чому?
- Що було зручно, приємно?
- Що було складно?

- Що заважало, дратувало?
- Чи хочеться зіграти знову?

Якщо є достатньо часу, дайте дітям можливість пограти ще. Якщо ні, то запропонуйте почати виконувати домашнє завдання.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Придумати власну загадку, записати її і прочитати на наступному уроці.
2. Можна розділити клас на три групи. Кожний учень з групи має знайти загадку: 1-ша група про каштан, 2-га — про гриби, 3-тя — про осінь. На наступному уроці діти розгадують і порівнюють.
3. Створити власну гру з пересуванням фішок (див. роздруківку "[Історія настільних ігор](#)").
4. Пограти в будь-яку гру з родиною.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа "Соняшник", м. Київ*